ANUL VII. No. 1982. EDITIA A TREIA JOUI 22 SEPTEMBRE 1894.



# Adevĕrul

*Să te ferești Române de cuiŭ strein în casă*
V. Alexandri.



ADMINISTRAȚIA
PASAGIUL BĂNCEI NAȚIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACȚIA
PASAGIUL BĂNCEI NAȚIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

## LUPTELE NOASTRE

Sîntem convinșĭ că nu există nicĭ un om în țara noastră, care să nu vadă cu bucurie mișcarea națională începută peste munțĭ și adusă și în așa zisa Romînie liberă. Fără îndoială, asupra programuluĭ de acțiune ca și asupra vederilor maĭ largĭ ce trebue să însoțească o asemenea mișcare, sînt deosebirĭ: uniĭ maĭ moderațĭ, alțiĭ maĭ violențĭ, uniĭ maĭ mărginițĭ în părerĭ, alțiĭ maĭ democrațĭ,—toțĭ sîntem însă revoltațĭ de barbaria guvernuluĭ ungurese și toțĭ am dori să se sfîrșească odată mizeria și nedreptățile care apasă pe Romîniĭ subjugațĭ.

Asupra acestuĭ ideal țara 'ntreagă e de acord.

Și totușĭ, cum se face că în momentele de față nu-ĭ așa de crincenă lupta în potriva dușmanuluĭ comun, cum e lupta între diferitele partide de Romînĭ? Ce aberație este asta și ce se ascunde în dosul acesteĭ campaniĭ?

E în de obște cunoscut, că nicĭ o bătălie nu-ĭ maĭ mare ca bătălia dintre frațĭ. Naturile perverse maĭ ales aŭ aceasta de caracteristic, că nicĭ odată nu se înverșunează maĭ aprig ca atuncĭ, cînd e vorba de a lovi într'un om pe care ar trebui să-l socotească prieten.

Aceasta e o observație sufletească, pe care nimenĭ n'o poate contesta.

Există însă încă o cauză, de un ordin maĭ inferior, moralmente vorbind, dar care totușĭ e cauza cauzelor.

In lupta în potriva unuĭ vrășmaș natural, întîmpinĭ multe piedicĭ, victoria finală ițĭ apare ca un ideal prea îndepărtat, și apoĭ victoria aceea ne fiindu-țĭ ceva cunoscut, ceva pe care l'aĭ maĭ simțit o dată, — nu știĭ cum să aprecieziĭ foloasele eĭ.

Cu tovarășul se petrece cu totul alt-fel: îl aĭ lîngă tine, cunoștĭ bine rolul și poziția ce el ocupă, aĭ putința de a cumpăni bunurile de care se bucură el, — așà că deși în fond înfrîngerea luĭ ar fi maĭ neînsemnată totușĭ ea te farmecă maĭ mult. Sînt țăranĭ pe carĭ îĭ impresionează maĭ mult vestea că unu a furat o baniță de ovăz, decît aceea că un ministru a escrocat un milion;—banița de ovăz e pentru țăran ceva concret și cunoscut, pe cînd ministrul i se pare ceva abstract, iar valoarea milionuluĭ n'o știe.

Intre a scăpa de guvernul conservator și între a obține autonomia Transilvanieĭ, nicĭ un om cu judecată nu va sta mult pe gîndurĭ, ca să prefere partea a doua. Cu toate acestea, o țară întreagă se zbuciumă maĭ mult pentru partea de politică interioară a chestieĭ naționale, decît pentru partea largă, entusiastă, ideală, care se chiamă «liberarea fraților noștri de sub jugul asiatic».

Ciți liberalĭ judecă chestia națională numaĭ din punctul de vedere al avantajelor ce ea ar putea aduce partiduluĭ liberal; cițĭ conservatorĭ se preocupă maĭ puțin de întemnițarea luĭ Lucaciu decît de îndubarea elevuluĭ Ganea.

De ce! Pentru că numaĭ catehismul ne 'nvață că omul este făptura cea maĭ perfectă din cîte a creiat Dumnezeŭ; adevărul e însă că veĉinic punem patimile și interesele noastre cele maĭ apropiate maĭ presus de aceea-ce noĭ înși-ne am numit «Ideal».

Idealul, în sensul pe care i-l daŭ poețiĭ, este o entitate metafizică; iar cînd te coborĭ, trist Icar, din cerurĭ pe pămînt, adeseaorĭ ți se arată ca Ideal o chestie absolut meschină și-țĭ întunecă orizontul pe care aĭ văzut odinioară strălucind o icoană a 'nchipuiriĭ tale.

Ideal? Dar nu ĭ-am văzut și nu-ĭ vedem pe politicianĭ cum caută să-șĭ facă un apanaj dintr'o cauză mare, care trebue lăsată tuturor și 'n jurul căreĭa toțĭ ar trebui să se adune?

Era poate singura chestie care, în vălmășagul luptelor fatale, avea menirea de a nu ne dezbina; dar a intervenit și aci potitica,—și iată-ĭ pe Romînĭ oprindu-se din atac, pentru ca să se rănească între eĭ!

Iată pentru ce noĭ am spus în atîtea rîndurĭ și nu încetăm de a spune, că politica de partid trebuie lăsată de o parte de către aceĭa carĭ luptă pentru chestia națională.

Sînt în religia creștinească sărbătorĭ în care țĭ se cere să lepezĭ din sufletul tăŭ orĭ-ce urmă de patimĭ și-șĭ dă venin;—și sînt lupte în care nu trebuie să intri de cît dacă aĭ conștiința împăcată că poțĭ pune în joc întreg devotamentul și cugetul senin.

**Anton Bacalbașa.**

## DIN SERBIA

(Corespondență particulară a *Adevĕruluĭ*)

*Belgrad*, 17 Sept.

### Afacerea Cebinatz

Am anunțat că tribunalul de aci a hotarît arestarea din nou a celor 4 fruntașĭ radicalĭ carĭ fuseseră amestecațĭ la început în afacerea Cebinatz, arestațĭ atuncĭ și iar liberațĭ.

In contra acesteĭ hotărîrĭ, ceĭ amenințațĭ cu o nouă arestare, aŭ făcut recurs în casație. Ierĭ Curtea de casație s'a pronunțat și *confirmat hotărirea primeĭ instanțe.*

Lucrul nu e de mirare, cînd se știe că noua noastră Curte de casație a fost și ea reformată, cînd cu lovitura de stat de la 9 Maiŭ, așa că nu maĭ numără în sînul eĭ nicĭ un singur prieten al radicalilor. Ceea ce însă e și maĭ ciudat în această afacere, e că printre ceĭ a căror arestare s'a hotărît ast-fel în chip definitiv, e și unul din ceĭ 9 membri radicalĭ aĭ Curțiĭ, destituițĭ la 9 Maiŭ.

### Conflictul cu Italia

S'a vorbit mult în timpul din urmă prin gazete despre un conflict diplomatic sîrbo-italian, dar fără a se expune adevărata luĭ origine, care a fost următoarele:

Agentul comercial italian din Belgrad Silini un om foarte capabil, dar cheltuitor, ajunsese în neînțelegere cu creditoriĭ săĭ sîrbĭ, carĭ cerură secvestrarea averiĭ sale: Tribunalul sîrbesc a încuviințat această secvestrare. Impotriva acesteĭ procedărĭ, însărcinatul de afacerĭ al Italieĭ a găsit de cuviință să protesteze la ministrul de externe, cu care a avut din această pricină un schimb aspru de cuvinte.

Ministrul nostru, ofensat, a cerut și a dobîndit rechemarea însărcinatuluĭ de afacerĭ. Cu aceasta conflictul s'a aplanat.

### Funcționar abuziv

O oare-care senzație a produs aci depărtarea din post a directoruluĭ fabriceĭ de tutun Wilhelm Bader. Se zice că s'aŭ descoperit în sarcina acestuĭ funcționar abuzurĭ prin carĭ s'a păgubit statul cu peste 100.000 de francĭ.

Cum acest Bader fusese numit în slujbă pe timpul radicalilor, această întîmplare să exploatează foarte mult de dușmaniĭ partiduluĭ radical pentru a înfățișa regimul trecut ca un «regim de jaf și de corupțiune».

**D.**

## VAZALIĬ LUI WILHELM II

Declarațiile categorice ale conteluĭ Kalnoky despre alipirea formală a Romînieĭ la întreita alianță se zice, că aŭ făcut mult sînge răŭ la Berlin, unde această «indiscreție» e considerată ca *prematură*, și de natură a influența răŭ asupra relațiilor puterilor aliate cu Rusia.

«Indiscreția» însă e comisă, și acum nu se maĭ poate reveni asupra eĭ. Chiar un personaj atașat la cancelaria imperială germană a confirmat-o unuĭ corespondent al ziaruluĭ francez *Paris*, dînd și oare-carĭ detaliĭ foarte interesante asupra formalităților cu carĭ intrarea Romînieĭ în alianța întreită s'a consfințit.

A fost cu ocazia serbăriĭ căsătorieĭ prințuluĭ Ferdinand la Sigmaringen: Impĕratul Germanieĭ a ridicat un toast pentru noiĭ căsătorițĭ; *prințul Ferdinand a răspuns zicînd că el, ca prinț german, își va da orĭ cînd tot singele pentru Germania și că va sta în tot deauna, cu regatul săŭ, sub steagul german.* Regele Carol, maĭ puțin expresiv, se mulțămi a formula cîte-va protestărĭ de devotament.

Jurămîntul de vazalitate era ast-fel făcut!

**V.**

## SIMPLE INTREBARI

Ziarele guvernamentale, neavînd curajul să se lege de studențĭ, continuă a arunca respunderea celor întîmplate, în noaptea de 14 Septembre, asupra colectiviștilor.

Procedeul e comod, fără îndoială. Dar dacă e așa, pentru ce poliția, care e atît de destoinică la cîntirea oamenilor și la măcelărirea lor, nu s'a învrednicit să prindă un singur agent provocator colectivist, un singur emisar? Pentru ce parchetul cu toate cercetările minuțioase, la care s'a dedat, n'a putut descoperi nimic?

Dar pe lîngă colectiviștĭ, se pare că maĭ e un culpabil.

Iată în adevăr ce spune o depeșă, cu data de 27 Septembre, transmisă de Agenția Havas și înregistrată de toate ziarele maghiare:

**Liga** și partidul **liberal național** aŭ pregătit o manifestație sgomotoasă la întoarcerea studenților din Constanța. Din manifestație s'a făcut o bătae scandaloasă la care aŭ luat parte maĭ ales *derbedei*. Jandarmeria a fost silită să interwe pentru a împrăștia mulțimea.

Evident că această depeșă s'a transmis cu știrea guvernuluĭ. Guvernul este dar responsabil de nerușinata alterare a adevăruluĭ asupra scenelor din noaptea de 14 Septembre.

Depeșa guvernuluĭ ne maĭ spune însă că și liga e vinovată de cele întîmplate.

Eĭ cum? Mi se pare că pînă acum conservatoriĭ se lăudaŭ că aŭ liga în palmă. De cînd Ștefănescu Blănaru zis și Pelissier, omul de casă al primaruluĭ Filipescu, înscrisese cîte-va sute de noiĭ aderențĭ la Ligă, guvernul se credea stăpîn pe această societate.

Cum se face atuncĭ, ca astă-zĭ tocmaĭ guvernul să acuze liga că însceneză turburărĭ și manifestațiĭ?

Și dacă o crede într'adevăr, atuncĭ pentru ce nu are curajul să desființeze «acest focar de agitație»?

Iată o sumă de întrebărĭ, la care am fi foarte curioșĭ să avem răspunsul guvernamentalilor.

**A.**

## CINE A MÎNCAT?

Atitudinea din zilele din urmă a studenților a zăpăcit și înspăimîntat cumplit pe guvernamentalĭ. Față cu acest noŭ factor de agitație în potriva luĭ, guvernul și-a pierdut capul, neștiind ce măsurĭ să ia. In același timp presa guvernamentală, în deobște atît de violentă și de agresivă în potriva adversarilor, de astă dată, față de studențĭ, nu întrebuințează de cît eufemisme și aluziunĭ discrete.

Dar maĭ nostim de cît toate e *Constituționalul*, constatînd, că liberaliĭ n'aŭ îndrăzneală, să ia respunderea agităreĭ studenților. E nostim de tot acest organ vorbind de lipsa de îndrăzneală și de bicisnicia altora, atuncĭ cînd n'are măcar curajul să spuie o vorbă asupra întruniriĭ de erĭ, saŭ atuncĭ cînd crede a scăpa din încurcătură acuzînd pe doĭ dintre vorbitoriĭ de erĭ, D-niĭ C. Axente și Mircea Petrescu că nu maĭ sînt studențĭ, ci agențĭ colectiviștĭ.

Dar toată lumea a auzit, la întrunirea de erĭ o serie întreagă de studențĭ, făcînd procesul guvernuluĭ în modul cel maĭ violent, și a văzut o sală întreagă, plină de studențĭ, aplaudînd moțiunea prin care se declară solidarĭ, în toate împrejurările.

Acesta e faptul, Domnilor conservatoriĭ, și în zadar vețĭ lua aerul de a-l ignora, căcĭ toată țara îl cunoaște: ațĭ revoltat întreaga studențime prin măsurile voastre stupide și prin barbaria voastră inutilă.

Așa fiind însă, aș întreba, maĭ putețĭ acuza pe alțiĭ de lipsă de îndrăzneală atuncĭ cînd nu avețĭ măcar curajul să relevațĭ înjuriile ce vi s'a aruncat, atuncĭ cînd vi s'a aplicat palme în public, avețĭ aerul de a întreba:

— Cine a mîncat o palmă? Nu maĭ facețĭ dar pe matamoriĭ, vorbind de curajul altora, atuncĭ cînd o mînă de tinerĭ hotărîțĭ, vă bagă în toate boalele.

**C.**

## BOALA TARULUI

**Berlin** 20 Sept.— «Național Zeitung» află din sorginte foarte bine informată cu Țarul suferă încă din vara trecută de boala Bright, însă într'un grad foarte puțin înaintat ast-fel încît temerea despre un pericol imediat nu este justificată.

Țarul este foarte ostenit din cauza munciĭ peste măsură și și întristat de mersul ce ia boala mareluĭ duce George.

Doctoriĭ Leyden și Sacharyn aŭ declarat că se speră o îmbunătățire de la șederea într'o climă maĭ dulce.

(*Boala luĭ Bright* saŭ *albuminuria* este o boală incurabilă, care ucide la sigur, și în timp destul de scurt de la declararea eĭ).

## TELEGRAME

**Constantinopol**, 20 Septembre.— Amiralul Avejane a sosit azĭ dimineață pe bordul uneĭ canoniere.

**Sofia**, 20 Septembre. — Se desminte, din sorginte autorizată, știrea corespondentuluĭ vienez al ziaruluĭ *Times* despre pretinsul memoriŭ scris de prințul Ferdinand și remis Țaruluĭ în mod succesiv, prin intermediarul principeseĭ Clementina, al duceluĭ de Coburg și al Țareviciuluĭ.

## MINUNILE D-RULUI ANTONIU

Cașĭ cititoriĭ noștri, nu ne-am fi interesat poate nicĭ o dată să știm cine e d. N. Antoniu din Bîrlad, dacă D-sa însușĭ nu ne-ar fi desvăluit acest mister printr'o foae volantă pe care un amic ne-a trimis'o *franco* la redacție.—Cine e așa dar D. N. Antoniu?

Eŭ—începe prin a ne spune D-sa, — sunt din numărul acelor oamenĭ carĭ rămîn indiferențĭ la laude cît și la insulte.

Prea bine. Cu toate acestea însă, ceea ce ne spune maĭ departe D. N. Antoniu e atît de interesant, în cît e peste putință să ne lase și pe noĭ tot atît de indiferențĭ.

D-sa are o polemică cu D. Nicorescu, tot din Bîrlad. Și în indiferența sa iată cum îl *combate*:

«Nicorescu, această monedă de intendent, matriculată cu pelagră, acest animal negru, plin cu gunoaie în pîntece, *cultivă la biberon pasiunea*, o pune sub perină și a doua zi o caută să vadă dacă *ĭ-aŭ crescut ghiarele destul de puternice pentru a mușca ca un Carnasier.*

Credețĭ poate că e o scăpare din vedere, cînd d-rul Antoniu vorbește despre Carnasierul care mușcă cu ghiarele? Nicĭ de cum. Pentru că d-rul Antoniu este un om de știință, după cum el însușĭ ne-o spune maĭ departe:

Eŭ am dus știința peste frontieră, nu ca *atome docolorate*, ci ca *corp de doctrină*, lucrărĭ traduse în țările civilizate, devenit membru la două Academiĭ din Paris.

Și doctorul Antoniu continuă a ne maĭ da și alte mostre despre știința pe care a dus o peste frontieră ca corp de doctrină:

Horace — zice maĭ departe ilustrul savant bîrlădean — e cel maĭ mare medic al sufletuluĭ, *a căreĭ plăgĭ el nu le pansează nicĭ cu chimia nicĭ cu fizica.*

După cum se vede, doctorul Antoniu merge chiar maĭ departe de cît *Horace* și nu le pansează nicĭ cu gramatica.

Și ce va rezulta de aci?

Va rezulta, că ceĭ carĭ nu se pansează după prescripțiile doctoruluĭ Antoniu, vor deveni «*maturĭ pentru un mormînt cu sfîrșit precoce*».

Va să zică: pasiunea cultivată la biberon, carnasierul care mușcă cu ghiarele, atomele decolorate, rănile pansate cu fizica și chimia, mormîntul cu un sfîrșit precoce, — cred că ne putem mulțămi de o cam dată și cu atîta corp de doctrină. Să maĭ lăsăm și pentru altă dată.

**Rad.**

## SITUAȚIUNEA ECONOMICA

**Criza agricolă. - In Covurluiŭ. In Brăila. - In Tutova. - In Bacăŭ. - In Vlașca**

### Criza agricolă

Din ce în ce criza agricolă devine maĭ amenințătoare. Se speră un moment, ca grînele noastre, dacă nu se vor urca în preț, dar vor perzista în prețurile de astă vară și ast-fel se vor putea vinde. Dar din contră, prețurile scad mereŭ și scad așa, în cît nu maĭ acoper nicĭ măcar cheltuiala de agricultură.

După prevederile arendașilor și ale proprietarilor, situația va deveni din cele maĭ disperate la primăvară, cu atît maĭ vîrtos, că în urma campanieĭ întreprinse de cercurile agrare ungureștĭ, singura piață mare pe care am avut-o în Budapesta, acum refuză de a ne maĭ cumpăra grînele.

Pentru ca să-șĭ facă o idee cititoriĭ noștri de situația economică a țăreĭ, relevăm maĭ jos prețurile cerealelor și recoltele din județele cele maĭ bogate și maĭ însemnate din țară.

### In Covurluiŭ

Toate cerealele s'aŭ treerat; producțiunea lor însă, e mică în raport cu întinderile semănate. Porumbul se culege, dar recolta luĭ e slabă. Pășunile lasă mult de dorit din cauza seceteĭ continue. Viile și pomiĭ roditorĭ aŭ dat o recoltă bună.

Produsele următoare se vînd la hectolitru cu prețurile:

| | |
|---|---|
| Grîul . . . . . . | 4 leĭ 4.50 |
| Secara . . . . . | 3.75—4.50 |
| Orzul . . . . . | 3—3.50 |
| Ovăzul . . . . . | 3—4 |
| Porumbul . . . . | 5—5.50 |

### In Brăila

Treeratul cerealelor s'a terminat; producțiunea este, însă, foarte mediocră atît sub raportul calităței cît și sub al cantităței. Recolta meiuluĭ și a porumbuluĭ e cu desăvîrșire compromisă.

Finețele aŭ dat o producțiune de mijloc. Viile daŭ o recoltă frumoasă, iar pomiĭ roditorĭ recoltă slabă.

Arăturile și semănăturile de toamnă s'aŭ început pretutindenĭ.

Prețurile cerealelor la hectolitru:

| | |
|---|---|
| Grîul . . . . . | 5.45—7 |
| Orzul . . . . . | 6.30—6.50 |
| Porumbul . . . . | 7.35—7.60 |

### In Tutova

Treeratul se continuă; porumbul dă o recoltă slabă din cauza seceteĭ. Producțiunea nutrețurilor este mică. Pășunile s'aŭ uscat cu desăvîrșire din cauza seceteĭ.

Viile sînt slabe, iar pomiĭ roditorĭ aŭ dat o recoltă abundentă.

Prețurile cerealelor pe hectolitru:

| | |
|---|---|
| Grîul . . . . . | 4—5 leĭ |
| Secara . . . . . | 4—4.50 |
| Orzul . . . . . | 4 |
| Ovăzul . . . . . | 3.50—4 |

### In Bacăŭ

Cerealele s'aŭ treerat pretutindenĭ; producțiunea e de mijloc, iar calitatea foarte bună.

Recolta pomilor roditorĭ e de mijloc. S'a început arăturile pretutindenĭ, precum și sămînatul rapițeĭ și al grîuluĭ de toamnă.

Recolta fînuluĭ și a viilor este de mijloc.

Porumbul a dat o recoltă satisfăcătoare.

Prețurile cerealelor pe hectolitru:

| | |
|---|---|
| Grîul . . . . . . . . | 9 leĭ |
| Secara . . . . . . . | 7 ,, |
| Orzul . . . . . . . . | 4 ,, |
| Ovăzul . . . . . . . | 5 ,, |
| Porumbul . . . . . . | 7 ,, |

### In Vlașca

Sămînăturile de toamnă s'aŭ terminat aproape pretutindenĭ. Pășunile sînt foarte frumoase în urma ploilor căzute. Viile și pomiĭ roditorĭ aŭ dat o recoltă neașteptată.

Prețurile cerealelor:

| | |
|---|---|
| Grîul . . . . . . | 5—6.70 |
| Orzul . . . . . . | 5—5.30 |
| Ovăzul . . . . . | 4.80—5. |
| Porumbul . . . . | 6.15—6.60 |

*
* *

Din acest tabloŭ se constată, că singurul județ, unde cerealele se vînd cu un preț maĭ bun e Bacăul. Cauza e calitatea cerealelor. In adevăr în Bacăŭ proprietariĭ își cultivă singurĭ moșiile și sînt în curent cu nouile sisteme de exploatare. Pe cîtă vreme în cele-lalte județe moșiile sînt exploatate de arendașĭ în mod revoltător de primitiv.

**Iuĭ.**

## BOICOTUL BEREI IN GERMANIA

Mişcarea cu acest nume, este sub foarte multe raporturĭ, cea maĭ însemnată manifestaţiune a duşmănieĭ adîncĭ, ce evoluţiunea economică, a săpat între poporul muncitor şi monopolizatoriĭ bogăţiilor naţionale. Revista pariziană, *La Revue Socialiste*, studiază această mişcare în numărul săŭ din 15 Septembre.

Pentru motive fără temeiŭ, sindicatul proprietarilor de fabricĭ de bere din Berlin, dă afară, aşa de odată, maĭ multe sute de lucrătorĭ. Opiniunea publică se revoltă; lupta, ţărmurită la început, prin-tr'o categoria de persoane direct interesate, se generaliză, se accentuează şi ia aşa proporţiĭ, că în scurt timp întreaga populaţiune se împarte în două tabere: de o parte mulţimea nenumărată a consumatorilor, poporul uzinelor şi a stabilimentelor industriale, făcînd cauză comună cu victimele patronilor şi lovind pe duşman, prin punerea la index a mărfurilor lor (berea); de cea altă parte, o coterie puternică prin poziţia sa socială şi financiară, refuzînd orĭ-ce reparaţiune şi respingînd orĭ-ce propunere de împăcare. Cu un cuvînt, războiul social în mic, cu toate peripeţiile şi urmările sale dezastruoase.

BJÖRNSTJERNE BJÖRNSON

## CREDINŢĂ

Pe cîmpia patrieĭ mele locuia o păreche de soţĭ cu şase fiĭ; îşĭ muncea cinstit ogorul mare dar părăginit, pînă cînd o nenorocire răpi viaţa bărbatuluĭ şi femeea rămase singură cu moşia anevoe de îngrijit şi cu ceĭ şase copiĭ. Ea nu-şĭ pierdu curajul, ci duse pe ceĭ doĭ feciorĭ maĭ marĭ la sicriul tatăluĭ şi-ĭ puse să jure peste trupul neînsufleţit, că vor îngriji de fraţiĭ lor şi că vor ajuta pe mama lor, cît le va da Dumnezeŭ putere. Eĭ jurară şi îndepliniră aceasta, pînă cînd cel maĭ mic dintre şase fu confirmat. Atuncĭ eĭ se socotiră dezlegaţĭ de jurămîntul lor, cel maĭ mare se însură cu văduva unuĭ răzeş şi al doilea se însură curînd după asta cu sora eĭ bogată.

Ceĭ patru fraţĭ rămaşĭ aveaŭ să cîrmuiască totul acuma, după ce fuseseră eĭ înainte cîrmuiţĭ. Eĭ nu aveaŭ prea mult curaj pentru asta; din copilărie eraŭ învăţaţĭ să se ţie la o laltă doĭ cîte doĭ, saŭ poate chiar cîte-şĭ patru şi acuma se ţinură cu atît maĭ mult strînşĭ, cu cît aveaŭ nevoe unul de ajutorul celuĭ-lalt.

Nimenĭ nu-şĭ dădea părerea, pînă nu credea că cunoaşte pe a celorlalţĭ, ba, în fond, nu-şĭ pricepeaŭ bine nicĭ pe a lor, pînă nu se uitaŭ unul în ochiĭ celorlalţĭ.

Fără ca să se fi sfătuit dinainte, era între dînşiĭ o înţelegere făcută ca să nu se despartă cît va trăi mama. Aceasta însă voia alt ceva şi izbuti să tragă de partea sa pe ceĭ doĭ fiĭ însuraţĭ.

Răzăşia fusese mult îmbunătăţită, avea nevoe de maĭ multe puterĭ omeneştĭ; de aceia mama propuse ca să îndestuleze pe ceĭ doĭ maĭ marĭ, iar pămîntul să'l împartă între ceĭ lalţĭ patru aşa fel, ca doĭ cîte doĭ să-şĭ gospodărească partea la o lalt. Lîngă casa cea veche avea să fie clădită una nouă; într'aceasta să se aşeze o păreche, iar cea laltă să rămîe la dînsa. Dar din părechea, care avea să se mute, unul trebuia să se însoare, pentru că aveaŭ nevoe de ajutor pentru gospodăria caseĭ şi a vitelor şi mama numi fata pe care o dorea de noră.

Impotriva acesteĭ părerĭ nimenĭ n'avea nimic de zis, dar întrebarea era acuma: care păreche să se mute şi care din fraţĭ să se însoare? Cel maĭ mare zise, că la mutat, nu e vorba, e gata; dar de însurat nu voia nicĭ odată şi fie-care dintre ceĭ lalţĭ refuză tot cu aceiaşĭ hotărîre ace astă pretenţie.

Atuncĭ se înţeleseră cu mama, ca hotărîrea să fie lăsată pe mîna feteĭ însăşĭ. Şi sus la stînă mama o întrebă într'o seară, dacă n'ar vrea să vie în casa eĭ ca femee şi fata se învoi bucuros. Da, şi pe care dintre flăcăĭ îl va voi, va putea să-l aibă. Nu, la asta ea nu se gîndise încă. Atuncĭ fata trebue să se gîndească acuma, pentru că asta atîrnă numaĭ de dînsa. Eĭ bine, dacă e aşa, să fie cel maĭ mare; dar pe acesta nu-l poate căpăta, pentru că el nu vrea. Atuncĭ ea numi pe cel maĭ tînăr din toţĭ. Mama însă fu de părere, că lucrul s'ar părea cam ciudat: — doar e cel maĭ tînăr!—Atuncĭ cel dinaintea luĭ. — De ce nu al doilea după cel mare? —Negreşit, de ce nu şi al doilea? răspunse fata, pentru că la dînsul se gîndise toată vremea şi de aceea nu-l pomenise.

Insă mama se bănuise chiar din clipa, în care cel maĭ mare spusese că nu vrea să se însoare, că el-se teme că al doilea şi-a pus ochiĭ pe fată. Al doilea se însură aşa dar cu fata şi frate-săŭ cel maĭ mare se mută la dînsul. Cum se împărţi acuma pămîntul, asta n'o află nicĭ un strein de familie pentru că eĭ lucraŭ în devălmăşie şi adunaŭ ba într'un hambar, ba în cel'alt.

După o bucată de vreme mama începu să slăbească; îĭ trebuia odihnă, aşa dar ajutor şi feciorii se înţeleseră, să tocmească o fată, care de obiceiŭ venea de lucra la dînşiĭ. Cel maĭ mic avea să întrebe a doua zi pe fată la adunatul frunzelor în pădure; el o cunoştea maĭ bine.

Dar cel maĭ mic se vede că se gîndise de mult în tăcere la fata asta, pentru că, atuncĭ cînd o întrebă, o făcu aşa de ciudat, în cît fata crezu că e o propunere de măritiş şi zise da. Flăcăuluĭ i se făcu frică, el se duse îndată la fraţiĭ săĭ şi le spuse cum îĭ ieşiseră lucrurile pe dos. Toţĭ patru deveniră serioşĭ şi nicĭ unul nu îndrăzni să rostească vorba cea d'intîiŭ. Dar cel dinaintea celuĭ maĭ mic văzu în ochiĭ acestuia, că el iubeşte tare mult fata şi că de aceea se speriase aşa de răŭ. El îşĭ bănuia în acelaş timp soarta de a rămînea flăcăŭ, căcĭ, dacă se însură cel maĭ mic, el nu putea s'o maĭ facă.

Inima i se cam acri, pentru că şi el îşĭ avea o fată, care-ĭ plăcea; dar aicĭ nu era nimic de făcut. De aceea el zise cuvîntul cel dintîiŭ, anume că ar fi maĭ sigurĭ de fată, dacă ea ar ajunge femee în gospodărie.

Dacă apucase a vorbi unul, ceĭ-l'alţĭ eraŭ înţeleşĭ cu asta şi fraţiĭ se duseră pentru a vorbi cu mama.

Cînd ajunseră însă acasă, mama se bolnăvise greŭ; fură siliţĭ să aştepte pînă să se îndrepte ei şi, cînd ea nu se maĭ îndreptă, ea ţinură sfat.

In statul acesta, cel maĭ mic izbuti să-ĭ facă să nu schimbe nimic cîtă vreme va zăcea mama, căcĭ fata avea să îngrijească numaĭ de bolnavă. Aşa rămase.

Şaĭsprezece anĭ zăcu mama. Şaĭsprezece anĭ o îngriji nora viitoare în tăcere. Şaĭsprezece anĭ feciorii se adunară în fie-care seară în jurul patuluĭ eĭ, pentru a se ruga, iar Dumineca şi ceĭ doĭ maĭ marĭ. Ea se ruga adesea în ceasurile aceste de tăcere, ca să nu fie uitată aceea care o căutase; eĭ înţeleseră ce voia dînsa şi-ĭ făgăduiră. In tot restimpul acestor şaĭsprezece anĭ ea-şĭ bine-cuvînta boala, pentru că aceasta îĭ dedea răgaz să simte bucuriile uneĭ mame pînă în clipele cele de pe urmă; ea le mulţămea la fie-ce adunare şi o dată fu cea din urmă.

După ce muri ea, ceĭ şase fraţĭ se adunară pentru a o duce singurĭ la groapă. Aci era obiceiul ca şi femeile să se ducă la înmormîntărĭ şi de astă dată se duse toată parochia, bărbaţĭ şi femeĭ, toţĭ cîţĭ puteaŭ umbla, pînă la copiĭ — înainte psaltul «cîntăreţ» pe urmă ceĭ 6 feciorĭ cu sicriul şi la sfîrşit toată obştia cîntînd de doliŭ, de se auzea în depărtare.

Şi după ce moarta fu îngropată şi ceĭ şase umpluseră groapa, tot convoiul funebru se duse la biserică, pentru că acolo avea să fie în acelaş timp cununia celuĭ maĭ tînăr; aşa voiaŭ fraţiĭ, pentru că, la urma urmeĭ, amîndouă lucrurile se ţineaŭ unul de altul.

Aci predică parohul de atuncĭ, răposatul tată-meŭ, despre credinţă şi predică aşa de entuziasmat, în cît eŭ, care din întîmplare eram de faţă, credeam, la ieşirea din biserică, că munţĭ şi lacurĭ, mărimea întregeĭ firĭ, se topesc la o laltă.

*Trad.* de **Hus.**

## INFORMAŢIUNI

### Conferinţa partiduluĭ liberal

*Partidul liberal a decis să convoace o conferenţă intimă, la care vor lua parte cîte douĭ delegaţĭ aĭ clubirilor liberale din ţară, precum şi toţĭ deputaţiĭ şi senatoriĭ liberalĭ.*

*Un grup de liberalĭ, în cap cu D-niĭ D. Giani, V. Gheorghian, E. Costinescu, N. Romanessu, A. Nicolaideĭ C. Dimitrescu Iaşĭ, etc. vor propune revizuirea programuluĭ şi adoptarea sufragiuluĭ universal.*

*Dată fiind importanţa cestiunilor ce se vor discuta, conferinţa va fi foarte animată şi se va pretungi maĭ multe zile.*

*Mîine vom reveni.*

*Drept rezultat al crizeĭ agricole ce ne ameninţă de atîta vreme, a izbucnit acum şi criza comercială, luînd nişte proporţiĭ îngrijitoare.*

*Aşa alaltăierĭ cincĭ dintre ceĭ maĭ marĭ angrosiştĭ din Capitală aŭ încetat plăţile.*

*Panica este foarte mare în piaţă.*

La Bacăŭ s'a ales primar D. Costache Radu, la Tîrgovişte D. Vasilache Dumitrescu şi la Piteştĭ D. Nanoescu.

Azĭ aŭ apărut în *Monitor* decretele de numire ale D-lor M. Deşliŭ în postul de secretar general al ministeruluĭ de interne şi colonel Capşa în postul de prefect al poliţieĭ.

Concursul pentru bursa de geologie din fondul Iosif Niculescu, se va ţine la 1 Decembre, în localul Universităţiĭ din Capitală.

Ierĭ aŭ fost din noŭ aduşĭ la cabinetul No. 2 studentul C. Ionescu şi elevul Ganea.

Clubul liberal voind să depue o garanţie pentru liberarea lor provizorie, D. judecător de instrucţie Lilovicĭ a declarat, că abia mîine va putea studia această cerere, din cauză că trebue consultată şi partea civilă.

Examenele de corigenţĭ la universitate se vor începe la 15 Octombre.

Concursurile în scris ale examenelor de bacalaureat s'aŭ terminat.

Rezultatul se va afişa Sîmbătă la universitate.

Azĭ se va ţine un noŭ consiliŭ de miniştri, care va studia contestaţiile alegerilor comunale.

Mîine miniştri pleacă la Sinaia pentru a însoţi pe Rege, care pleacă Sîmbătă la Vasluĭ.

Studenţiĭ vor ţine Joĭ o întrunire publică de protestare în Giurgiu.

Duminecă studenţiĭ vor pleca la Craiova şi-apoĭ la Ploeştĭ, Buzăŭ şi Brăila.

După amiazĭ la orele 4 se vor întruni în localul societăţeĭ *Unirea* a studenţilor (strada Plevneĭ), D-niĭ C. Boerescu, T. Maiorescu, Gr. Triandafil, G. Vernescu, P. Grădişteanu, N. Fleva, etc., pentru a discuta cestiunea dăreĭ în judecată a D-lor căpitan Savopol şi Puiu Alexandrescu, carĭ fără nicĭ o somaţiune aŭ dat ordin jandarmilor să năvălească asupra studenţilor, în noaptea de 14 Septembre.

Ni se depeşează din Budapesta cu data de ierĭ 20 Septembrie.

In şedinţa de ierĭ a delegaţiuneĭ austriace, cu ocaziunea votăreĭ bugetuluĭ afacerilor străine, D. de Kalnoky, răspunzînd la o întrebare a delegatuluĭ Brzorad relativă la consulate şi în special la cel din Bucureştĭ, a zis: «Ştiŭ că consulatul din Bucureştĭ se află în miinĭ foarte bune».

## STIRI MARUNTE

**Act de mulţumire.**— Sintem rugaţĭ a publica următorul act de mulţumire:

Sub-semnaţiĭ, proprietarĭ în judeţele Dolj şi Romanaţĭ ne credem datorĭ a aduce mulţumirile noastre publice direcţiuneĭ societăţeĭ de asigurare mutuală *Unirea* din Bucureştĭ, pentru prompta şi îndestulătoarea despăgubire ce ne-a plătit pentru pagubele de grindină ce-am suferit anul acesta la moşiile Lăcriţa, Călugara, Gubarcea din Dolj şi Blaga din Romanaţĭ, recomandînd cu această ocaziune tuturor proprietarilor şi arendaşilor să-şĭ asigure averile la această societate.

*I. Dimetriad, B. Dimetriad, C. Stambuleanu.*

## DIN GIURGIU

### Linişte

Luptele politice s'aŭ sfîrşit. Oraşul a intrat iarăşĭ în obicinuita-ĭ linişte.

In fine liberaliĭ sunt stăpînĭ pe comună; asta însă numaĭ în chip provizoriŭ—cel puţin asta-ĭ şi credinţa lor;— am auzit chiar pe un membru marcant liberal zicînd următoarele:

— Noĭ ştim că nu stăm maĭ mult de o lună, la comună. Guvernul o să ne disolve, dar cel puţin ne-am arătat puterea.

Puterea însă aci constă în realitate în disidenţa conservatoare.

### Criză şi boale

Criza se resimte grozav. Griul a scăzut la 30 de leĭ Chila. Unde o să ajungem nu se ştie.

Şi nu e destul cu criza, acum a început să maĭ bîntue pe la ţară şi scarlatina.

Aşa în comuna Răsucenĭ, boala aceasta decimează, populaţia într'un mod simţitor, şi totuşĭ picior de doctor nu se vede p'acolo!

### Monotonie

Timpul e foarte urît, cea-ce face ca viaţa oraşuluĭ să fie şi maĭ monotonă ca de obiceiŭ.

Maĭ înainte, maĭ cînta muzica regimentuluĭ, bună, rea, tot înveselea oraşul.

Acu a plecat la pustiile de manevre, şi aŭ rămas 3 ţiganĭ care hîrjie cît e noaptea de mare, pe nenorocitele de viorĭ, de ţi-e maĭ mare mila de ele.

Alt-ceva nimica.

Liniştea dulce ş'antins mantaua peste Giurgiu—şi doarme oraşul, doarme!

Somn uşor!

**Vasbar**

## MISCAREA STUDENŢILOR

Studenţiĭ universitarĭ din Iaşĭ ne trimit un «apel către studenţiĭ Bucureştenĭ». Imparţialitatea ne obligă să dăm loc în coloanele *Adevăruluĭ*, acestuĭ apel:

Noĭ, studenţiĭ universitarĭ din Iaşĭ, întrunindu-ne astăzĭ 19 Septembre în aula Universităţeĭ, spre a ne consfătui asupra evenimentelor triste ce aŭ avut loc săptămîna trecută în Capitală, am hotărît cu unanimitate de voturĭ să adresăm colegilor noştri din Bucureştĭ următoarele:

Cu durere de inimă a trebuit să constatăm că de la un timp încoace studenţimea bucureşteană — de sigur nu partea cea maĭ mare, dar în tot cazul cea maĭ zgomotoasă — n'a ştiut în momentele cînd a vroit să-şĭ manifesteze sentimentele şi năzuinţele patriotice, să se menţină la nivelul demnităţeĭ şi al misiuneĭ înalte ce se impune tinerimeĭ universitare totd'auna şi maĭ ales în împrejurările grele prin care trece acum poporul nostru.

Cu ocaziunea aniversăreĭ morţeĭ mareluĭ patriot C. A. Rosetti, în scandalul de la Teĭ, în vandalismul de la redacţia *Adevăruluĭ*, ne-a fost dat să auzim cum că elemente străine corpuluĭ studenţesc aŭ reuşit să se servească de studenţĭ spre a satisface interese meschine şi înguste.

Am crezut că cel puţin lucrurile nu vor merge maĭ departe, că studenţimea bucureşteană va înţelege în sfîrşit primejdia ce se naşte pentru prestigiul eĭ şi pentru cauza scumpă nouă tuturor, dacă tinerimea universitară se va scobori definitiv la rolul bandelor de bătăuşĭ conduse de nişte agenţĭ carĭ nu se sfiesc de a-şĭ acoperi maşinaţiile şi intrigile cu numele studenţesc, cu riscul chiar de a scufunda în noroiŭ steagul acela care ar trebui să fîlfîe mîndru de-asupra tuturor intereselor particulare, maĭ pre sus de orĭ-ce meschinăriĭ de gaşcă.

Insă, după scenele degrădătoare desfăşurate Mercurea trecută în întunerecul stradelor bucureştene, tăcerea nu ne maĭ e permisă, dacă maĭ ţinem la prestigiul moral al studenţimeĭ romîne şi dacă ne maĭ e scump viitorul poporuluĭ nostru.

Nu voim să intrăm în detaliĭ, nicĭ nu vom analiza atitudinea poliţieĭ, dacă ea n'a întrecut măsura şi n'a comis greşelĭ — şi de sigur că le-a comis — precum nicĭ nu vom stărui să dăm pe faţă uneltirile politice, al căror joc l'aŭ făcut studenţiĭ bucureştenĭ. Faptele sînt proaspete şi cunoscute tuturor. Dorim aicĭ numaĭ să atragem colegilor noştri băgarea de seamă asupra unor consideraţiĭ de cea maĭ mare însemnătate:

1. Dacă, pe de o parte, e adevărat că nicĭ un scop mare nu se poate atinge numaĭ cu fraze bombastice şi cu o atitudine zgomotoasă şi provocătoare pînă la copilărie, pe de altă parte e absolut sigur că nicĭ o dată statul romînesc n'a avut nevoe maĭ mare faţă cu străinătatea, de un prestigiŭ politic nepătat şi de o situaţie cu desăvîrşire lămurită, de cît în împrejurările actuale.

1. Dacă voim să ni se respecte libertatea şi independenţa, nu avem drept să distrugem singurul zid ce ne apără, legile şi constituţia noastră cît timp sînt în vigoare; nu avem drept să eşim din legalitate.

2. Cauza naţională pe care studenţimea Romînă a îmbrăţişat-o, cu atîta entusiasm, numaĭ atuncĭ se va putea impune tuturor oamenilor de inimă cînd ea va apărea ca adevărata cauză a poporuluĭ romînesc întreg; ea trebue să fie un mijloc de unire şi nu de discordie şi lupte intestine; Din momentul cînd ea va deveni un simplu mijloc de agitaţie pentru un singur partid politic, cînd instituţia scumpă tuturor studenţilor, fondatorilor eĭ, se va transforma într'o unealtă oarbă a unor politicianĭ fără scrupule, în momentul acela cauza naţională va fi pierdută.

Sperăm că colegiĭ noştri din Bucureştĭ vor primĭ prieteneşte sfaturile noastre şi vor îndepărta, cît de curînd şi cu o energie nestrămutată, din sînul lor toate elementele streine şi vor arăta prin aceasta că studenţimea Romînă e un element de ordine şi progres, iar nu de desordine şi decădere.

---

FOIŢA ZIARULUI *ADEVĂRUL*

7

WILHELM BERGSÖE

Nuvele italiene

## PILLONE

«Ochiĭ însoţitoareĭ sale scînteiară, cînd el făcu mireseĭ acest dar. Ea se întoarse repede şi-ĭ şopti cîte-va cuvinte, după care el se sculă cu fruntea încreţită şi cu ochiĭ încruntaţĭ. Cu o expresie de spaimă, ea se înfioră şi, cînd se sculă după puţin timp şi se uită plină de nostalgie de la uşa cortuluĭ peste luciul măreĭ, văzuĭ că-şĭ ştergea repede lacrimile, provocate de cuvintele însoţitoruluĭ săŭ.

«In momentul acesta, un cerşetor cocoşat şi zdrenţeros cobora cărarea stîncoasă. El se duse de la o păreche la alta, întinzînd o cutioară mică de tinichea şi căpătă de la fie-care mosafir, în [illegible] cîte un dar sunător. Dar [illegible] lucrurĭ: întîiŭ, că el [illegible] privirea-ĭ crucişă la [illegible] urmă şi al douilea, [illegible] se duse să cearză de [illegible] tă păreche, nicĭ de la mirĭ, din potrivă se strecură în umbră spre partea cea maĭ întunecoasă a cortuluĭ, unde se opri ca la vre-o zece paşĭ de mine.

«Praznicul urma în vremea asta nesupărat, adică un fel de bucate dispărea după cel-l'alt, ulcioarele cu vin se perindaŭ tot maĭ des, larma şi veselia răsunaŭ din ce în ce maĭ tare şi, în acelaşĭ timp, luna plină se ridică peste stîncĭ, par'că dornică să cunoască bucuria, ce poate domni între bieţiĭ locuitorĭ aĭ pămîntuluĭ.

«In provincia Neapoluluĭ, fie-care chef trebue să se sfîrşească cu un joc. Tarantella e pentru copiiĭ natureĭ tot aşa de trebuincioasă ca şi macaroanele şi vinul spumos; ea este mărgăritarul, care pluteşte la suprafaţă, cîntecul şi improvizaţia o însoţesc. La un semn al mireluĭ, mesele şi scaunele fură împinse la o parte, butoaele de vin rostogolite încolo, copiiĭ depărtaţĭ şi după o clipă răsunară sunetele schimbătoare, ameţitoare, pe care cu toţiĭ le cunoaştem şi care pot ameţi şi pe omul cel maĭ rece de la nord atîta, în cît să înceapă a chiui de bucurie.

«Cea d'intîiŭ păreche, care ieşĭ înainte, fu mireasa cu mirele şi, împreună cu dînşiĭ părechia bogat îmbrăcată, venită cu cea din urmă luntre. Nicĭ o dată n'am văzut Tarantella jucată cu atîta graţie, atîta vioiciune, şi tot o dată cu atîta variaţie în concepţie ca atuncĭ. Miriĭ se lăsară cu totul în voia ameţeleĭ bacantice a joculuĭ. Jucaŭ ca nişte fluturĭ fîlfăitorĭ, ca o păreche de rîndunele ciripitoare, care se îndeletniesc cu facerea cuibuluĭ lor sub streaşină.

«Cu totul alt-fel a doua păreche. Ea juca maĭ bine, maĭ uşor şi cu mult maĭ multă expresie de cît mireasa veselă şi mititică; dar în chipul, în care întîmpina pe dănţuitorul săŭ, era ceva măsurat, rece, pentru a nu zice batjocoritor, ceea-ce făcu că el, dintr'o săritură părăsi cercul jucătorilor, pentru a lua din mîna celuĭ maĭ apropiat cîntăreţ chitara. Se făcuse jocul mirilor, acuma trebuia să treacă înainte o altă păreche şi, în clipa în care se întîmplă aceasta, văzuĭ fata apropiindu-se de cerşetorul cel cocoşat şi dîndu-ĭ ceva, pentru care el îĭ mulţămi încovoindu-se pînă la pămînt.

«Tînărul nu văzuse asta. El era ocupat cu acordarea chitareĭ, şi intrînd în rîndul întîiŭ al cîntăreţilor, începu cu un glas aşa de resunător şi de limpede o improvizaţie, în cît toate cele-l'alte instrumente amuţiră pe rînd. El cînta fericirea adevărateĭ iubirĭ şi o lăudă pentru că ea ţine numaĭ la aurul inimeĭ, fără să-ĭ pese de mărgăritare şi pietre scumpe; o compară cu rîndunelele de mare, care plutesc vecinic părechĭ peste luciul Mediteraneĭ şi, făcînd aluzie la mireasa cea tînără şi vioae, o numi regina paserilor de mare şi lăudă frumuseţea şi graţia sboruluĭ eĭ.

«Tot improvizînd, el se apropia din ce în ce maĭ mult de însoţitoarea sa, care palidă şi cu o expresie de desperare, se rezemase de peretele stîncos. De o dată el sări la dînsa, cu o mişcare iute ca fulgerul îĭ deslegă şiragul de mărgean de la gît şi, cît aĭ clipi, îl prinse de gîtul mireseĭ, care ieşi roşindu-se din rîndurile dănţuitorilor.

«Asta era prea mult. Ca o tigroaică se repezi fata pentru a-şĭ lua înapoĭ scula răpită. Mirele sări la mijloc, dar primi o palmă aşa de grozavă, în cît nimenĭ n'ar fi crezut că poate veni de la o mînă atît de gingaşă. Insă, înainte de a se încinge o ceartă maĭ mare, tînărul improvizător apucase pe însoţitoarea sa de mînă şi, şoptindu-ĭ cîte-va vorbe într'un dialect neînţeles de mine, o împinse cu brutalitate spre peretele stînceĭ, unde ea căzu grămadă plîngînd, iar el îşĭ ocupă iar locul.

«După cîte-va minute ea se sculă. Era palidă ca moartea, pumniĭ îĭ eraŭ strînşĭ şi pe faţa-ĭ era o expresie, care mă făcu să pricep vorba bătrînilor despre capul Meduseĭ. Ură, furie şi nebunie omorătoare eraŭ împreunate in privirea pe care o aruncă mirilor şi tovarăşuluĭ săŭ.

«Pe urmă, fără ca cine-va s'o observe, ea se retrase în umbra întunecoasă, făcută de muchea ieşită a stînceĭ şi şopti iute cîte-va cuvinte la urechea cerşetoruluĭ, care dispăru pe o cărare ce ducea în jos spre minele palatuluĭ regineĭ Ioana.

«In clipa aceea căpătaĭ impresia hotărîtă, că dihania aceea plănueşte ceva răŭ, aşa de încet şi de fără zgomot se furişa pe potica stîncoasă, ce ducea în jos spre mare. Eŭ îmĭ închiseĭ mapa, o ascunseĭ după un bolovan şi-l urmăriĭ pentru a vedea ce are de gînd.

«Curiozitatea mea avea să fie îndată mulţămită. Văzuĭ pe cocoşat tîrîndu-se pe o stîncă intrată în mare, pînă-ĭ ajunse capul cel mare de asupra apeĭ. Pe urmă auziĭ nişte şoapte înăbuşite, la care respunse o fluerătură slabă. Auziĭ zîngănit de arme, strigăte de comandă pe jumătate înăbuşite şi, în aceeaşĭ clipă, o barcă grea se deslipi de mal şi ieşi la larg.

«Cu toate umbrele adîncĭ, pe care stîncele le aruncaŭ asupra apeĭ, tot văzusem destul pentru a înţelege totul. Era o luntre plină de vameşĭ şi societatea mea se compunea, prin urmare, din contrabandiştĭ, pe carĭ voiaŭ să-ĭ surprindă. Dar cine era streinul miraculos şi însoţitoarea-ĭ bogat îmbrăcată? Fără a-mĭ da seama de urmărĭ, alergaĭ înapoĭ pe cărare şi, dintr'o săritură, fuĭ în mijlocul dănţuitorilor. O bombă n'ar fi putut avea un efect maĭ mare. Muzica amuţi, bărbaţiĭ se adunară împrejurul meŭ cu gesturĭ ameninţătoare, iar femeile se traseră cu sfială înapoĭ. Dar, fără a băga de seamă ceva, eŭ mă repezilŭ tocmaĭ la tînărul acela, îĭ zmulseĭ chitara din mînă şi-ĭ strigaĭ:

(Va urma)

Forţa morală şi vitalitatea unuĭ popor nu se dovedeşte prin dezordine şi tulburărĭ inutile. Dacă avețĭ vre-un drept să vă plîngețĭ de vre-o nedreptate, alegețĭ altă cale şi noĭ vom fi alăturĭ; dar nu cu devastarea poliţieĭ saŭ a redacţiilor, nu prin spargerea geamurilor la casele oamenilor, nu cu focurĭ de revolvere, nu prin asemenea manifestărĭ anarhiste—cu tot acompanimentul de fraze sforăitoare,—vețĭ căpăta dreptul la simpatiile noastre şi ale tuturor cetăţenilor.

Ceea-ce e răŭ şi nedrept în Turda şi Cluj, e răŭ şi nedrept şi în Bucuresti. Noĭ urîm pe asupritoriĭ neamuluĭ nostru din Ungaria şi de pretutindenĭ, dar ne simţim datorĭ să fim superiorĭ lor în moravurile şi patriotismul nostru».

I. Chirilă, S. Sc. Rosetti, I. Averescu, P. Bogdan, A. A. Donat, I. Gh. Iamandi, C. A. Teodor, Simion I. Bogdan, M. Carp, Lambrior, I. Gh. Vasilco, S. Roşculeţ, Sp. Popescu, C. Chirica, Elena Carp, St. Gheorghiu, E. Sion, N. Antohi, G. G. Valenti, S. Iacobi, V. Podoleanu, Al. Chendrino, D. G. Longinescu, D. Gh. Mogoşi Elena Cancicov, Ana Caramlaŭ, Marta Trancu, I. Luca St. Dragomir, Al. Gh. Lupu, T. Iamandı, D. D. Patraşan, I. Vasiliŭ, I. Chiriceanu, A. Iacobeanu, T. Bădărăŭ, Gh. Gh. Scorţescu, Th. Pavel, St. Tomescu, N. Cananăŭ, I. Gh. Bottez, N. Quinez, D. Rîpeanu, I. Văculescu, I. V. Monariŭ, Cezar Menciŭ, I. Z. Simionescu, L. Roiŭ, Teodor Popovicĭ, Zoe Georgescu, C. Leonescu, C. Codreanu, Gh. Ibrăileanu, Gh. Mihail, Gh. Arămescu, Lascar Roseti, P. Dupu, I. Raian, N. D. Gheorghiŭ, D. Timuş, N. Savin, Ortansa Paladi, Maria Maxim, D. Călugăreanu, Gr Birsăn, I. Georgescu, Gh. Beiŭ, Paladi, C. Stere, V. Bălănescu, Gh. Munteanu, A. Iliescu, Gr. Mălăncescu. Heraru, Prăsin, B. Ticamis, A. Stan, Gh. Dornescu, Gh. Manoliŭ, Buteanu Liviŭ, I. Guţu, N. Bedreag, Ştefan R. Scriban, Vespasian Ierbiceanu, Ecaterina Waldmann, Alex. Botez, Ştefan Negruzzi, C. G. Motăs, etc. etc.

## ŞTIRĬ TEATRALE

**Trupa de operetă** a Teatruluĭ Naţional studiează acum operetele *Fatiniţa* şi *Voiagiul în China.*

Corul opereteĭ este compus din 25 fete şi 20 de bărbaţĭ.

# EDIŢIA A TREIA

## ULTIME INFORMATIUNI

### Scandalul de la parchet

*Prin toate cercurile din Capitală se vorbeşte de un scandal ce a izbucnit acum treĭ zile la parchet. Provocatorul scandaluluĭ este ilustrul prim-procuror Paraschivescu, candidat la preşedinţia Tribunaluluĭ de comerţ.*

*D. Miclescu, judecător de instrucţie, a făcut cu drept cuvînt observaţiĭ D-luĭ Paraschivescu, că a brutalizat şi a înjurat în mod trivial pe arestaţiĭ din noaptea de 14 Septembre. D. Paraschivescu s'a supărăt foc de această observaţie şi a început să strige şi să înjure.*

*Atuncĭ D. judecător Vericeanu l'a întrebat de ce nu se astîmpără? De aicĭ a pornit apoĭ o vie altercaţie, care a avut drept rezultat, că D-niĭ judecătorĭ Stambulescu, Miclescu, Vericeanu şi Oscar Niculescu, aŭ declarat că în caz dacă D. Paraschivescu va fi înaintat la postul de preşedinte la tribunalul de comerţ, eĭ vor demisiona.*

*De alt-fel aflăm că întreaga magistratură din Capitală, este ostilă înaintăriĭ D-luĭ Paraschivescu, cu atît maĭ vîrtos, că acesta şi pînă acum a căutat să facă cîte-va trebuşoare în procese de falimente, şi de sigur va căuta cu atît maĭ mult să profite de poziţiunea-ĭ de preşedinte al Tribunaluluĭ de comerţ, pentru a-şĭ satisface luxurile.*

D. Take Ionescu a reîntegrat în posturile lor pe D. Tiberiu Calotescu, secretar al conservatoruluĭ şi pe D-şoara Zaharia, institutoare în Drăgăşanĭ.

Acelaşĭ ministru îĭ destituise astă-vară, din oficiŭ, din cauza unor incorectitudinĭ.

Un mic scandal s'a petrecut azĭ în calea Victorieĭ, în dreptul Teatruluĭ Naţional.

Consilierul comunal, D. Velescu, a luat la bătae pe un birjar, fiind-că nu mîna maĭ repede.

D. Velescu s'a sculat în picioare în birje şi cu un baston lung a lovit pe bietul birjar de maĭ multe orĭ în cap.

Trecătoriĭ îngrămădindu-se l'aŭ huiduit, aşa că bătăuşul consilier a trebuit s'o şteargă repede.

D. Fleva şi-a ras barba.
Un tribun fără barbă!

Lunĭ, 26 Septembre se va ţine un noŭ concurs la Şcoala centrală de agricultură pentru ocuparea a 7 locurĭ de bursieri.

*Lupta* anunţă, că săptămîna trecută aŭ maĭ emigrat din Dobrogea aproape 400 de familiĭ, turcĭ, tătarĭ şi ţiganĭ.

Maĭ mulţĭ cetăţenĭ din culoarea de Verde, proiectează înfiinţarea uneĭ băncĭ pe acţiunĭ de cîte 100 leĭ.

Banca aceasta va avea menirea de a veni în ajutorul micilor negustorĭ, carĭ sînt ameninţaţĭ să-şĭ închiză prăvăliile din cauza crizeĭ comerciale, ce a cuprins piaţa capitaleĭ.

### Mişcarea studenţilor

Studenţiĭ se vor întruni diseară din noŭ în localul societăţiĭ *Unirea* pentru a lua măsurile definitive în privinţa cereriĭ de a se da în judecată D-niĭ căpitan Savopol şi Puiu Alexandrescu.

Invitaţĭ de a apăra pe studenţĭ, maĭ mulţĭ membriĭ fruntaşĭ aĭ barouluĭ din capitală s'aŭ exprimat în următorul chip asupra scandalurilor petrecute:

*Titu Maiorescu*: Desaprob cu desăvîrşire purtarea poliţieĭ, dar sfătuesc pe studenţĭ să se păzească să nu devie instrumentele politice ale unuĭ partid.

*Gr. Triandafil*: Nu cunosc întreaga cestiune, dar ştiŭ că poliţia s'a purtat foarte răŭ.

*C. Boerescu*: M'am retras definitiv din viaţa politică şi nu vreaŭ să mă amestec în luptele zilnice, dar în cestiunĭ de dreptate voiŭ interveni mereŭ. Şi în cestiunea scandalurilor petrecute, dreptatea fiind de partea studenţilor, voiŭ interveni în favoarea lor.

*Vasile Brătianu*: Poliţia s'a purtat aşa cum trebuia să se poarte; vinovaţiĭ sunt studenţiĭ, carĭ prin atitudinea lor, provoacă măsurĭ de represiune din partea poliţieĭ.

Suntem rugaţĭ a atrage atenţiunea Direcţieĭ generale a Poştelor asupra haluluĭ în care se află oficiul poştal al oraşuluĭ Urzicenĭ (Ialomiţa). Se desfac corespondenţele, se lasă primirea mandatelor în grija factorilor, iar salonul oficiuluĭ se foloseşte seara ca salon de dans pentru musafiriĭ diriginteluĭ.

### De-ale instrucţieĭ

Campania de construcţiĭ şi reparaţiĭ a ministeruluĭ şcoalelor se termină la finele luneĭ Septembrie; dacă timpul va fi priincios lucrările vor continua şi în Octombrie.

***

Invelitoarea de zinc de la corpul principal al catedraleĭ din Constanţa deteriorîndă-se, Ministerul cultelor a luat urgente măsurĭ ca să se facă reparaţiile necesare.

***

Lucrările pentru reparaţiunile stricăciunilor provenite din cutremurul de pămînt la şcoala profesională şi Liceul Alexandri din Galaţĭ, la gimnasiele din Tecuciŭ şi Bîrlad s'aŭ început şi se lucrează cu multă activitate pentru a putea fi gata cel mult în zece zile, cursurile fiind deja începute. Ministerul e pe cale d'a acorda vacanţa elevilor pînă la terminarea reparaţiunilor carĭ sînt conduse de D. Arhitect N. Mihăescu.

***

Licitaţia care a avut loc la 15 Septembre pentru executarea clădirilor anexe ce sînt a se face la şcoala profesională de fete No. 3 din Capitală, s'a admis. Aceste lucrărĭ vor începe imediat în campania viitoare, în luna Aprilie, sub direcţiunea D-luĭ arhitect Leonida Negrescu.

***

S'a acordat D-luĭ profesor C. Calmuski o bursă pe douĭ anĭ pentru a merge în streinătate să facă studiĭ speciale de geografie.

***

Aflăm cu plăcere că antreprenorul romîn Dim. Nedelcu lucrează cu deosebită atenţiune şi activitate la frumosul liceŭ din Craiova. Invelitoarea va fi terminată peste cîte-va zile. Anul viitor pe timpul acesta liceul va fi gata.

***

Piaţa nouă din Craiova va primi încurînd maĭ multe îmbunătăţirĭ, ca clădirĭ pentru comerţul ce se face pe ea etc.

De asemenea partea principală a oraşuluĭ banilor va fi iluminată cu electricitate.

***

In noua clădire a liceuluĭ din Craiova se află şi un amfiteatru după modelul celuĭ de la Sorbona din Paris, şi în care poate încăpea pînă la treĭ sute persoane.

## ULTIME TELEGRAME

**Bruxel**, 20 Septembrie. — Erĭ seară, cu ocaziunea recrutăriĭ s'aŭ aranjat manifestaţiunĭ anti-militare de către socialiştĭ. S'aŭ făcut maĭ multe arestărĭ.

**Haga**, 20 Septembrie. — După informaţiunile oficiale, fiul şi moştenitorul Sultanuluĭ din Lombok a fost omorît la 29 Sept. st n.

**Paris**, 20 Septembrie. — Directorul companieĭ Suezuluĭ a plecat la Cair, din cauza greveĭ lucrătorilor curăţitorĭ

**Copenhaga**, 20 Septembrie. — Ministrul finanţelor a depus la cameră budgetul pentru 1895—96. Veniturile se urcă la 62.8000.000 coroane şi cheltuelile la 61.600.000.

**Sassari**, 20 Septembrie. — Curtea cu juraţĭ a condamnat la muncă silnică pe viaţă pe celebri bandiţĭ Degrosas şi Anvius, al căror proces a început la 13 Septembrie.

Lume multă a asistat la audienţa de azĭ.

**New-York**, 20 Septembrie. — *World* află din Caracas, că 150 de persoane aŭ fost omorîte la Valencia de o trombă de apă. Aŭ fost şi stricăciunĭ materiale foarte marĭ.

**Anvers**, 20 Septembrie. — Impărţirea premiilor Exposiţieĭ s'a făcut ierĭ în presenţa regeluĭ, miniştrilor, corpuluĭ diplomatic, deputaţilor, senatorilor şi a unuĭ număros public.

## KALNOKY ŞI UNGURII

**Budapesta**, 20 Sept. — *Delegaţiunea Ungară.* D. Falk a făcut elogiul politiceĭ D-luĭ de Kalnoky şi a rugat delegaţiunea să aprobe budgetul afacerilor străine şi să voteze o moţiune de încredere şi recunoştinţă ministruluĭ.

D. Flüger se uneşte cu propunerea raportoruluĭ şi mulţămeşte în acelaşĭ timp guvernuluĭ unguresc pentru-că a menţinut compromisul de la 1867.

D. Apponyi declară, că aprobă budgetul, însă nu se uneşte la votarea încrederiĭ, pentru-că nu vede resultatele efective ale politiceĭ conteluĭ Kalnoky. Pacea nu este sigură. Cîte-va puterĭ carĭ nu fac parte din tripla alianţă sînt convinse că Austria ar putea înainta în Balkanĭ, cu toată tripla alianţă. Oratorul aprobă cu toate acestea tripla alianţă ca bază a politiceĭ străine.

**Budapesta**, 20 Sept. — Delegaţiunea ungurească a adoptat moţiunea care exprimă recunoştinţa şi încrederea în contele Kalnoky şi a aprobat budgetul afacerilor străine.

Delegaţiunea a aprobat apoĭ budgetul marineĭ, după care a ridicat şedinţa.

## COTA OFICIALA
a
## BURSEI DIN BUCUREŞTI

*Marţĭ 20 Septembrie 1894.*

| | |
|---|---|
| *Imprumuturĭ de stat romîne* | |
| Rentă perpetuă . . . . . . . | 101 |
| » amortisabilă din 1881 . . | 99 |
| » » (Impr. 1892 . | $97^1/_2$ |
| » » din 1893. . | $97^1/_2$ |
| » » 1894 internă. | — |
| » amort. (Impr. de 32 milioane. | $83^1/_4$ |
| » » (Impr. de 50 milioane). | 85 |
| » » (Impr. de 274 milioane) | $85^1/_2$ |
| » » » 45 » | $85^1/_4$ |
| » C. F. R. (Conv. Schuldverschreibung . . . . . . . | — |
| Obligaţiune de Stat (Conv. rurale). | 101 |
| Oblig. Caseĭ Pensiun., a 300 leĭ. | 273 |
| *Imprumuturĭ de oraşe* | |
| Obligaţiĭ ale Com. Bucur. 1883. | $85^1/_2$ |
| » » » 1890. | $86^1/_2$ |
| *Imprumuturĭ de Societăţi* | |
| Scrisurĭ fonciare rurale . . . . | $88^1/_2$ |
| » » urbane Bucureştĭ. | 99 |
| » » » » | $82^1/_4$ |
| » » urbane Iaşĭ. . | $74^3/_4$ |
| Obligaţiile soc. de Basalt artificial. | 97 |
| *Acţiunĭ* | |
| Banca Naţională a Românieĭ . . | 1485 |
| Actiunile BănceĬ Agricole . . . | 138 |
| Banca Românieĭ . . . . . . . | — |
| Soc. de asigurare Dacia-Romînia . | 387 |
| » de asigurare Naţionala. . . | 403 |
| » de asig. şi reasig. Patria. . | 110 |
| » rom. de constr. şi lucr. publ. | 107 |
| Societatea de bazalt artificial . . | 340 |
| Banca Naţională scont. . . . . | 7 |
| » : av. pe dep. de efec. saŭ lingourĭ . . . . . . | 8 |
| Casa de Dep. şi Consem.: avansurĭ pe deposite de efecte. . . . | $7^1/_2$ |

## BIBLIOGRAFIE

Suntem rugaţĭ să dăm publicitate următoarelor rîndurĭ:

In curînd va apare în oraşul Botoşanĭ, organul de mare însemnătate politică, intitulat

### Cerberul naţiuneĭ

Această foaie este sub direcţiunea politică a valorosuluĭ şi energicuuĭ publicist D. Ioan Softa—vechiŭ luptător pentru libertăţile publice şi pentru binele general.

Acest organ 'şĭ promite în primul loc a veghea şi apăra interesele naţiuneĭ — ca consecinţă a biciui pe toţĭ aceĭ, carĭ din politică voesc a specula—căutînd a lumina opinia publică asupra tuturor necesităţilor şi lipselor din Botoşanĭ şi chiar din ţara de sus.

D. Softa speră, că nu-ĭ va lipsi concursul oamenilor de bine şi că succesul va încorona opera sa. Ceia-ce îndreptăţeşte să creadă aceasta este: numeroasele scrisorĭ de felicitare ce a primit D. Softa cu ocasiunea uneĭ întrunirĭ publice a căruia cuvîntare fiind publicată, a produs sensaţie în toată ţara — dovadă scrisoarea de felicitare ce a primit de la celebrul poet şi distinsul scriitor D. A. Vlăhuţă în aceştĭ termenĭ:

*Stimabile Domnule Softa,*

Am primit admirabilul D-voastră discurs şi l'am cetit cu toată luarea aminte. De şi n'am fericirea de a vă cunoaşte personal, îmĭ permit a vă mulţumi de gentileţa ce aţĭ avut de a'mĭ trimite şi mie acest discurs însufleţit de patriotism şi ideĭ generoase şi pentru a vă ura din tot sufletul cea maĭ strălucită izbîndă în lupta ce cu atîta cinste şi bărbăţie o conduceţĭ.

Cu tótă stima
**A. Vlăhuţă.**